

ŠKOLSKÁ INTEGRACE ŽÁKŮ S POSTIŽENÍM NA ZÁKLADNÍCH ŠKOLÁCH V ČESKÉ REPUBLICE

Darina Horáková

MICHALÍK, J. *Školská integrace žáků s postižením na základních školách v České republice*. Olomouc : Univerzita Palackého, 2005. 297 s. ISBN: 80-244-1045-1.

Školská integrace žáků s postižením je jednou z kardinálních oblastí zájmu nejen speciální pedagogiky. Oblast školské integrace je průnikem působení škol základních i speciálních, poradenských pracovišť a rodin. Neméně významné se jeví také její vědecké posouzení.

Vzhledem k tomu, že zatím nebylo podáno komplexní zhodnocení školské integrace (a to nikdy v historii československého a českého školství), je Michalíkova publikace v tomto směru jedinečným vhladem do sledované problematiky.

Na dílo je možný pohled z několika stran, či chcete-li úhlů pohledu. Kniha může být nazírána také jako zpráva z výzkumu. Autor sám chápe význam práce jako „srovnání současného stavu s budoucí úpravou“. Nezastupitelným je i její didaktický charakter, který může napomoci studentům orientovat se v často nepřehledném socio- politicko- právním komplexu systému školské integrace.

Publikace je rozčleněna v deseti kapitolách. Stěžejní náplní prvních šesti kapitol je zpráva z výzkumu, a to včetně metodologie a všech jejích aspektů.

Je třeba uvést, že výzkum proběhl mezi lety 2002–2003 v České republice. Jak kniha uvádí, formou dotazníku byly osloveny všechny školy integrující žáka s postižením a zároveň také rodiče integrovaných žáků. Na výzkumu se rovněž podílela všechna speciálněpedagogická centra v České republice. Z celkově oslovených 1603 škol byla návratnost 702 odpovědí, tedy 44 %. U stejného počtu rodin 644 odpovědí, tj. 42 %. Speciálněpedagogická centra odpověděla ze 77 %.

Cílem výzkumu byla, podle autora, komplexní analýza situace individuální integrace v ČR. Výzkum sledoval: důvody vedoucí k integraci, spolupráci rodiny, školy a SPC, postavení dítěte s postižením v kolektivu třídy, organizační, technické a finanční zajištění školské integrace atd.

Výsledky vyhodnoceného dotazníku a interpretace všech tří na výzkumu zainteresovaných subjektů jsou hlavním obsahem těchto kapitol. Dané resul-

táty jsou, pro zpřehlednění, doplněné řadou tabulek a grafů, umožňující lepší orientaci v textu.

Jak je z publikace patrné, klíčovým činitelem pro úspěšnou integraci je asistent. Institutu asistenta se autor věnuje v sedmé kapitole. Zde můžeme poznamenat, že v odpovědích respondentů převažuje potřeba asistenta, v rámci všech prostředků speciálněpedagogické podpory, na prvních místech.

Devátá kapitola je věnována střednědobé koncepci státní politiky vůči občanům se zdravotním postižením.

Poslední kapitola sleduje právní úpravu procesu integrace. Autor se věnuje jak právním normám v letech 1990–2004, tak současné právní úpravě školské integrace.

Závěrem můžeme konstatovat, že Michalíkova publikace vyplňuje prostor, který byl na poli speciální pedagogiky dlouhou dobu odkryt. Jistě, existují zprávy a výzkumy mapující úspěšnost integrace. Tyto však mají pouze lokální či regionální charakter. O uceleném pohledu na problematiku můžeme hovořit až nyní, kdy byly problémy zachyceny komplexně, v rámci celého území České republiky.

Zpracovaný materiál je rovněž vynikajícím pramenem pro komparaci menších projektů, které se uskutečňují v rámci diplomových a disertačních prací.